

D E C Y Z J A

Na podstawie art. 8 ust. 1 i 6 w związku z art. 1 i 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2016, poz. 703), oraz art. 104 i 107 §1 i §4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 256, z późn. zm.)

p o s t a n a w i a m

ustalić, że nieruchomość oznaczona w ewidencji gruntów jako **działki nr 13** o pow. 0,1200 ha, **46** o pow. 0,0500 ha, **47** o pow. 0,4000 ha, **9** o pow. 0,3000 ha, **150** o pow. 0,4400 ha, **151** o pow. 0,1800 ha, **152** o pow. 1,0000 ha, **154** o pow. 1,1200 ha, **156** o pow. 0,0700 ha, **157** o pow. 0,0100 ha, **158** o pow. 0,2400 ha i **160** o pow. 0,2000 ha, położone obręb **Binkowice**, gmina Ożarów stanowi **mienie gromadzkie**.

U z a s a d n i e n i e

Wnioskiem znak: GII.6825.14.2019, z dnia 10.12.2019 r. Burmistrz Ożarowa wystąpił do Starosty Opatowskiego o wydanie decyzji ustalającej, że działki nr 13, 46, 47, 9, 150, 151, 152, 154, 156, 157, 158 i 160 obręb Binkowice, gmina Ożarów stanowią mienie gromadzkie. Do wniosku dołączono informację dotyczącą kwerendy w archiwum nt. dokumentów z zasobów Archiwum Państwowego w Radomiu. Ponadto akta w przedmiotowej sprawie uzupełniono o dokumentację geodezyjną oraz o Protokół ustalenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Binkowice, zarejestrowany w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Opatowie pod nr 239/4/19/64.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, że zgodnie z zapisami ewidencji gruntów obrębu Binkowice, jako władającym na zasadzie posiadania samoistnego działkami nr 150, 151, 156, 157, 158 i 160 wpisany jest Skarb Państwa zaś Gminie Ożarów przypisano wykonywanie zadań zarządcy drogi. Ww. działki sklasyfikowane są jako drogi. Jako posiadacza samoistnego działek oznaczonych nr 9, 152 i 154 wpisano Gminę Ożarów. Ww. działki również sklasyfikowane są jako drogi, ponadto na podstawie uchwały Rady Gminy w Ożarowie stanowią drogi gminne. Natomiast do działek oznaczonej nr 13, 46 i 47 jako posiadacza samoistnego wpisano Wspólnotę Wsi Binkowice. Grunty działki nr 13 sklasyfikowane są jako grunty orne. Grunty działki nr 46 sklasyfikowane są jako pastwiska trwałe. Natomiast grunty działki nr 47 figurują jako grunty orne i pastwiska trwałe.

Jak wynika z oględzin połączonych z rozprawą administracyjną przeprowadzonych w dniu 31.08.2019 r. działki objęte niniejszym postępowaniem zlokalizowane są na terenie całej wsi Binkowice. Działka oznaczona nr 13 już w latach 40 ubiegłego wieku stanowiła teren podmokłej łąki, częściowo zakrzaczonej. Część działki została utwardzona i odbywały się tu spotkania wiejskie i zabawy. Był tu również krzyż, przy którym odbywały się majówki.

Teren działki oznaczonej nr 46 mieszkańcy Binkowic wykorzystywali jako miejsce grzebania zwierząt gospodarskich. Z biegiem czasu miejsce to zaczęło porastać drzewami i krzewami.

Natomiast działka nr 47 była to typowa sołtysówka, uprawiana rolniczo przez sołtysa.

Pozostałe działki stanowią drogi. Początkowo były to drogi gruntowe. Mieszkańcy wsi Binkowice w ramach szarwarku poprawiali ich nawierzchnie, także odśnieżali, aby utrzymać je w przejezdności. Mieszkańcy z rozbiórki zabudowań gospodarskich utwardzali te drogi w newralgicznych miejscach. W latach 70 - tych brukiem utwardzono część działek nr 9, 152, 154. Stanowią one główną drogę przejazdową przez wieś. Do kolejnych utwardzeń użyto gruzu, kamienia i szlaki. Początkiem lat 90-tych położono pierwszą nawierzchnię bitumiczną. Drogi stanowiły dojazd do pól, domostw, łąk, zlewni mleka i miejscowości sąsiednich.

Wszystkie działki objęte postępowaniem były ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców Binkowice przez wszystkie te lata aż do chwili obecnej. Z dokonanych ustaleń wynika zatem, że powyższy majątek służył celom publicznym, tak więc stanowił majątek gromadzki.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. Nr 28, poz. 169, z późn. zm.), starosta ustala, stosownie do przepisów art. 1 i 3, które nieruchomości stanowią wspólnotę gruntową bądź mienie gromadzkie. Jak przyjmuje się w orzecznictwie, decyzję wydaje się biorąc pod uwagę stan nieruchomości istniejący w dacie wejścia w życie ustawy tj. w dniu 5 lipca 1963 r. Z tego względu decyzja ma charakter deklaratoryjny, co oznacza że rozstrzygnięcie wydane w trybie art. 8 ust. 1 poświadcza jedynie stan prawny nieruchomości istniejący w dniu wejścia w życie ustawy (por. wyroki NSA z dnia 22.09.1995 r. SA/Kr 2717/94, ONSA 4/96 poz. 157, NSA z dnia 20.09.1995 r. II SA/Łd 1281/95 nie publ.).

Mienie gromadzkie w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy obejmuje nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne, inne niż wspólnoty gruntowe wymienione w ust. 1, stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Według definicji zawartej w § 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 r. w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz.U. nr 64, poz. 303 z późn. zm.) za mienie gromadzkie rozumie się mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe. Przez dawne gromady należy zaś rozumieć gromady istniejące w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 r. (§ 1 pkt 3).

Sytuacja prawna mienia gromadzkiego uległa zasadniczej zmianie z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz.U. z 1954 r., Nr 43, poz. 191). Ustawa ta w miejsce dotychczasowych gmin i gromad utworzyła nowe gromady jako jednostki podziału administracyjnego wsi (art. 1), a gromadzkie rady narodowe stały się organami władzy państwowej w gromadach (art. 4). Mieszkańcom dotychczasowych gromad zagwarantowano nienaruszalność indywidualnie im przysługujących praw (art. 38). Na tle ww. ustawy wskazywano w doktrynie, że utworzenie gromad jako jednostek podziału administracyjnego

wsi spowodowało, iż przestał w sensie prawnym istnieć dotychczasowy podmiot własności mienia gromadzkiego. Odpowiednikiem dawnej gromady stała się wieś, która nie miała osobowości prawnej, ani zakresu zadań publicznych, a zatem nie mogła stać się następczynią gromady w zakresie praw majątkowych. Właścicielami mienia nie stali się również mieszkańcy wsi, którzy nigdy przedtem nimi nie byli. Jednocześnie przyjmowano, że po reformie z 1954 roku, pomimo braku wyraźnej deklaracji ustawowej, mienie gromadzkie stało się własnością Państwa. Poręczenie z art. 38 ustawy odnosiło się tylko do tej części mienia, które stanowiło majątek członków dawnej gromady, a nie majątek gromady, jako osoby prawnej. Ustawa z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz.U. z 1958r., Nr 5, poz. 16) nie wniosła do sytuacji prawnej mienia gromadzkiego żadnych zmian, a jedynie powierzyła zarząd tym majątkiem gromadzkim radom narodowym. Ustawa ta przewidywała bowiem, że dotychczasowe mienie gromadzkie staje się mieniem gminnym i choć nie zawierała wyraźnego postanowienia, że mienie gromadzkie stało się mieniem państwowym, to mienie to traktowała jako własność Państwa, pozostającą w dyspozycji organów władzy państwowej - gromadzkich rad narodowych. Również w doktrynie i orzecznictwie dominował pogląd, iż mienie gromadzkie zarządzane przez gromadzkie rady narodowe stanowiło własność ogólnonarodową (szeroko na ten temat: Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 24.10.2001r., III CKN 430/00, OSNC 2002/9/111; zob. ponadto m.in. postanowienie SN z dnia 18.11.1966r. I CR 629/66, LexPolonica nr 356814; orzeczenie SN z dnia 26.03.1960r., 1 CR 535/59, OSN 1961/III/73).

W świetle powyższego należy stwierdzić, że wskutek reformy z 1954 roku doszło do przejścia majątku (mienia) gromadzkiego na własność Państwa, a zasadę tę potwierdziły dalsze ustawowe unormowania, m.in. o radach narodowych. Zasadę powyższą należy zatem odnieść również do gruntów wydzielonych m.in. pod drogi przeznaczone do powszechnego użytkowania (zob. uchwała SN z dnia 27.06.1984r., III CZP 32/84, OSNCP 1985/1/13). W niniejszym stanie faktycznym w dokumentacji geodezyjnej wskazanej powyżej, potwierdza się przyjęta zasada, że mienie gromadzkie zarządzane było przez gromadzkie rady narodowe, dlatego przemawia to za faktem, że było do mienie dawnych gromad.

Ponadto dla ustalenia czy przedmiotowe nieruchomości stanowiły mienie gromadzkie na dzień 5 lipca 1963 r. niezbędne jest wykazanie, że do 1954 r. były one mieniem gromad mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków, a niebędących jednostkami samorządu terytorialnego oraz przed 5 lipca 1963 r. były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi.

Wobec braku tytułu nabycia przez gromadę spornych nieruchomości oraz braku dokumentacji geodezyjnej określającej powierzchnię i przebieg granic w dacie przed 5.07.1963 r. organ celem ustalenia stanu faktycznego zobowiązany był do przeprowadzenia postępowania dowodowego, wykorzystując zgodnie z art. 75 k.p.a. dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie są sprzeczne z prawem. Do takich środków dowodowych powołany wyżej przepis zalicza m.in. dokumenty, zeznania świadków, opinie biegłych oraz oględziny. Zeznania świadków i stron postępowania, co do przebiegu i granic, w sposób niebudzący wątpliwości potwierdzają na datę 5.07.1963 r. istnienie przedmiotowych gruntów, jako ogólnodostępnych i służących mieszkańcom wsi i właścicielom przyległych do nich pól. Brak dokumentacji dotyczącej okresu przed ww. datą nie może przekreślać ustawowej kompetencji starosty do uznania konkretnych nieruchomości za mienie gromadzkie, w sytuacji gdy fakt, że stanowią one takie mienie można wykazać innymi środkami.

Jednocześnie podnieść należy, że w istniejącym porządku prawnym, wydanie przez starostę decyzji w trybie art. 8 ust. 1 ustawy, nie pozbawia stron możliwości dochodzenia swych praw w postępowaniu cywilnym, w razie sporów własnościowych.

Biorąc powyższe pod uwagę należało orzec jak w sentencji decyzji.

P o u c z e n i e

Od decyzji niniejszej służy stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Świętokrzyskiego w Kielcach za pośrednictwem Starosty Opatowskiego w terminie 14 dni od daty wywieszenia na tablicy ogłoszeń. Zgodnie z art. 127a Kpa w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Starosty Opatowskiego. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. W przypadku złożenia przez stronę oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do odwołania od decyzji stronie nie przysługuje prawo do odwołania się ani złożenia skargi do sądu administracyjnego.

Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania.

z up. STAROSTY

mgr Małgorzata Jalowska
Wicestarosta

Otrzymują:

1. Burmistrz Ożarowa.
2. Urząd Miejski Ożarów
(celem zamieszczenia na okres 14 dni na tablicy ogłoszeń oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, po tym czasie prosimy o przesłanie informacji o okresie wywieszenia).
3. Sołtys wsi Binkowice (celem wywieszenia na tablicy ogłoszeń na okres 14 dni, po tym czasie prosimy o przesłanie informacji o okresie wywieszenia).
4. Wieloosobowe stanowisko ds. ewidencji gruntów
w/m.
5. A/a + tablica ogłoszeń + Biuletyn Informacji Publicznej.